

Kela tiedottaa

Kelan pääjohtaja Jorma Huuhtanen Pisatuotteen 25-vuotisjuhlassa Nilsissä 1.4.2005:

Vajaakuntoisten työhön osallistumisen tuki kaipaa parannuksia

Julkaisuvapaa 1.4.2005 klo 13

Kelan äskettäin julkaistussa tutkimuksessa havaittiin, etteivät vammaistuen liian tiukat myöntämisedellytykset vastaa lainsäätäjän alkuperäistä tavoitetta, vajaakuntoisten työhön osallistumisen edistämistä. Ensimmäistä kertaa tukea hakevista saa hylkäävän päätöksen peräti 40 % ja tuki alkaa usein liian myöhään, jotta se kannustaisi ansiotyöhön. Vammaistukea säätelevää lakia pitääkin kehittää sekä nostaa tuen tasoa, Kelan pääjohtaja Jorma Huuhtanen esitti suojatyötä ja työhön kuntoutusta toteuttavan Pisatuotteen 25-vuotisjuhlissa Nilsissä 1.4.

Vammaistuen parantaminen merkitsisi julkisten menojen kasvua, mutta toisaalta se toisi säästöä eläkemenoihin ja lisäystä työllisyydessä. Parhaimmillaan uudistus saattaisi olla kaksoisvoitto sekä vammaistuen saajille että yhteiskunnalle, Jorma Huuhtanen painotti.

Suomen nykyinen vajaakuntoisten tuki heijastaa ”joko - tai” -ajattelua: joko ollaan täysipainoisesti työssä tai kokonaan pois työelämästä. Olemme pohjoismaisiin naapureihimme verrattuna astuneet vasta varovaisia askeleita ”sekä - että” -ajattelun suuntaan.

Muissa Pohjoismaissa vajaakuntoisten työpanos on Suomea tuntuvasti suurempi. Osittaista työkyvyttömyyseläkettä käytetään Suomessa huomattavasti vähemmän kuin Ruotsissa ja Norjassa. Suomessa myös vasta suunnitellaan sairausajan osapäivärahaa, joka esimerkiksi Ruotsissa on jo käytössä. Ruotsissa ja Tanskassa kroonisesti sairaan henkilön palkkaavalle työnantajalle korvataan täysimääräisesti työntekijän sairauspoissaolo.

Suomessa on Ruotsin ja Norjan linjaa seuraten lähdetty kannustamaan työelämästä poissa olleita kokeilemaan työntekoa siten, että eläke jää ”lepäämään”. Suomessa kokeilu rajattiin täyden kansaneläkkeen saajiin. Heillä ei ole ennen eläkettään juurikaan työhistoriaa. Kansaneläkkeensä lepäämään jättäneitä onkin vain muutamia kymmeniä. Kokeilun laajentaminen työeläkettä saaviin voisi antaa uusia mahdollisuuksia työelämästä syrjäytyneille.

Kelan kuntoutuksen tavoitteena on työssä pysyminen tai siihen palaaminen. Viime vuosina Kela on kehittänyt kuntoutuskäytäntöjä ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille ja työelämästä syrjäytyville tai syrjäytymisuhan alaisille nuorille. Viime vuonna näissä kuntoutushankkeissa oli yli 400 henkilöä. Tuettu työllistyminen on tulevaisuudessa keskeinen haaste työhön kuntoutuksessa.

Suomessa noin 10 % työikäisestä väestöstä saa invalidivähennystä verotuksessa, työkyvyttömyyseläkkeellä on 230 000 henkilöä, työnhakijoista on vajaakuntoisia 85 000, vajaakuntoisten ammatilliseen kuntoutukseen osallistujia on 17 400, vammaistuen saajia on 12 500, monipalvelukeskuksissa ja tuotannollisissa työkeskuksissa toimii noin 4 000 vajaakuntoista.

Vammaisten ja vajaakuntoisten oikeus työhön on kansainvälisesti ja kansallisesti tunnustettu ihmisoikeuskysymys. Kyse on koko yhteiskunnan edusta, sillä hyvinvointiyhteiskunnan tärkeimmäksi asiaksi on noussut työllisyyden parantaminen. Pisatuote onkin neljännesvuosisadan osallistunut hyvin merkittäviin yhteiskunnallisiin talkoisiin yhtenä suojatyön uranuurtajista, Jorma Huuhtanen totesi.

Lisätietoja

Kelan pääjohtaja Jorma Huuhtanen, puh. 0400 222 717.